

ÓBUDA
KISDOBOS
A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja
1972. NOVEMBER XXI. ÉVF. 11. SZÁM
1873
BUDA
PEST

HÁZUNK ÉS HAZÁNK

Azt írta nyári naplójában Hornyák Csaba budapesti kisdobos: „Jól éreztem magam külföldön, a tenger mellett. Mégis nagyon örültem, amikor átléptük a határt és hazaérkeztünk."

Elgondolkoztató ez a mondat. Vajon miért jó egy utazás, nyaralás, kitűnően sikerült táborozás után hazaérkezni? Miért oly kedves számunkra az otthon, még akkor is, ha talán szűkös, szerény? Mi dobogtatja meg szívünket, amikor a távolból otthonunkra gondolunk? Egyszóval, mit jelent e szó: otthon?

A fák, hogy ágaikkal a magasba törhessenek, gyökerüket mélyen a földbe eresztik. A talajból nyerik a táplálékot, a növekedéshez szükséges életerőt. Az emberek talaja — az otthon. Az nyújt számukra biztonságot, megfelelő körülményt a növekedéshez.

Az otthon jelenti mindenekelőtt szüleinket, akik fáradoznak értünk, gondoskodnak rólunk, akiknek elpanaszolhatjuk gondjainkat, s akikkel örömben, bánatban oly jó együtt lenni. Jelenti testvéreinket, akikkel mindenben osztozunk, akikkel törődhetünk s akiktől sok segítséget is kapunk. Jelenti a lakást, a kertet, ahol annyi, de annyi emlékezetes élményben volt részünk. S jelenti azt a kis „kuckót", ahol félrehúzódva tanulni és álmodozni egyaránt oly kitűnően lehet.

Mindezt jelenti az otthon, de még sokkal többet is ennél! Az iskolát, az úttörőcsapatot, a községet, a várost — a hazát!

A fa csak akkor fejlődik egészségesen, ha elegendő napfényt, kiadós esőket kap, ha gondosan lemetszik vadhajtásait, időben permetezik, s jó szelek erősítik a törzsét. Vagyis, ha megfelelő a klíma és lelkiismeretes a gondoskodás. Otthonunk számára a jó klímát és az élet minden egyéb feltételét is a haza biztosítja.

Ezért van az, hogy akinek kedves a saját otthona, az becsüli és szereti hazáját is. A hazát, amelyet édes anyanyelvünkön igen találóan így is nevezhetünk: szülőföld.

Hagyomány és valóság

— a dömsödi kisdobosok vállalásaiból —

Ahhoz, hogy hírt adhassak a dömsödi úttörők és kisdobosok munkájáról, a tanév első napjaiban — pontosan szeptember 5-én — kellett elutaznom hozzájuk. A faliújságon már akkor ott állt a jelszó: „A néppel tűzön-vízen át!" De nemcsak a jelszó volt készen, hanem a tervek is.

— Mi tettekkel jelentkezünk — magyarázta Kovács Ildikó harmadik bés, aki a járási seregszemlén a kisdobosok közül éneklésben lett első.

„Petőfi művelt ember volt. Mi is azok akarunk lenni. Elhatároztuk, hogy sokat olvasunk." Ehhez Gyökeres Misi harmadik ás még hozzátette azt is, hogy: „Nem elég falni a betűt. Ha másnap nem emlékezünk arra, mit olvastunk, tulajdonképpen olyan, mintha nem is olvastunk volna. Alaposnak kell lennünk ebben is!"

A tettekkel történő jelentkezésnek vannak más, egészen hétköznapi formái: „Húsz szerszámnyelet faragunk..." „Lekaparjuk a régi meszet a folyosó faláról, így segítjük az új festést..." „Falipolcot készítünk és belakkozzuk azt..." „Az iskolai maggyűjteményhez dobozokat ragasztunk..." A napközibe járók vállalták az iskolaudvar és a község virágosítását és a maggyűjtést.

„A Petőfi évben minden gyereknek lesz nemzetiszín kokárdája. Aki nem tud ilyet készíteni, azt megtanítjuk rá" — írták.

S mivel kerékpárja majd minden gyereknek van, az úttörők száz kilométeres útra indulnak Petőfi nyomában. Szalkszentmárton, Dunavecse, Kunszentmiklós, Aszód lesz az útirány. Kisdobosok kísérik el őket egészen a dömsödi határig. Itt áll ugyanis egy öreg tölgy, melynek árnyékában — úgy beszélik — szívesen pihent meg Petőfi.

Ezen kívül ismeri minden kisdobos a házat is, melyben Petőfi szüleinek „hússzéke" volt. Kovács Sándor bácsi, aki nyolcvanhét éves múlt, meséli, hogy az ő dédszüleinél vásárolták a vágómarhát. Hogy, hogy nem, a költő édesapjának ott maradt a botja. Bedugták a tetőfedő zsupp közé és csak amikor a házat bontották találták meg újra. A történetet viszont ismerte a családban mindenki, s tudták, hogy a bot kié volt. Azt is beszélik, hogy a ház padlásán megtalált kanalak és tartójuk is Petőfi szüleinek tulajdonában voltak. Sándor bácsi mindenesetre odaajándékozta ezeket a számára kedves emlékeket az iskolának.

Ez év december 31-én szobrot avatnak Dömsöd főterén, szemben a hajdani hússzékkel. A költő szobrát. Ehhez kisdobosok és úttörők egyaránt hozzáadták a magukét. Papírt gyűjtöttek, a nyári melegben lemondtak a fagylaltozásról. Hatezer forint gyűlt össze ebből a sok kicsi, apró pénzből. Ha majd valaki tavasszal Dömsödön jár, az idegent vezető kisdobosok és úttörők már ezt a szobrot is megmutatják neki. Elmondják azt is, hogyan ünnepelték a költő 150. születés napját fáklyás felvonulással, ünnepi műsorral itt, Dömsödön, a Duna partján.

JOÓ KATALIN

SZŐNYI GYULA rajza

GYÁRFÁS ENDRE

A zászló

Ha a zászló szólni tudna,
elmondaná, mi a munka,
milyen a gyár, ahol szőtték,
hogyan zúgott a szövőgép,
ki ügyelt a selyemszálra,
féltő szemmel mint vigyázta,
s mennyi gondot, könnyet, álmot
szőttek bele a munkások.

Ha a zászló szólni tudna,
emlékezne nagy napokra,
nagy napokra, hős időkre,
pétervári felkelőkre,
miképp lengett tizenhétben
proletárok vaskezében,
s hogyan izzította át
hajnallá az éjszakát.

Ha a zászló szólni tudna,
nem is szólna, csak dalolna,
piros selyme ránk nevetne,
piros arcú új seregre.
De a zászló nem tud szólni,
nem tud szólni, csak lobogni,
hajnalfényben tündökölni ...
— Az ünnepet így köszönti.

November és december folyamán két nagy esemény évfordulóját ünneplik szerte a világon.

Az egyik november 7-e, az 1917-es szocialista forradalom évfordulója. Ezen a napon aratott diadalt a cári Oroszországban az elnyomott nép igazságos ügye. Új világ vette kezdetét, amely minden becsületesen dolgozó ember számára szép, boldog életet biztosít.

1945 óta hazánk és sok más baráti ország is a szocializmus útján halad, s mindenütt a világon erre törekszenek az elnyomott milliók. November 7-e ezért nemcsak a szovjet nép ünnepe, hanem a mienk is, és mindazoké, akik az igazságos, békés, boldog jövőért küzdenek.

A másik ünnep december 30-a, a Szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója. 1922-ben ezen a napon határozták el a különböző szovjet köztársaságok képviselői, hogy egyesülnek, és megalakítják közös államukat, a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségét — a Szovjetuniót.

Az évfordulók ünnepén szeretettel köszöntjük szovjet pajtásainkat, sok sikert és boldogságot kívánunk nekik.

SZAMUIL MARSAK

Címerek

Minden hazában más a címer —
emitt egy tarka leopárd,
ott kétfejű sas cifra színnel,
amott egy oroszlán s a bárd.

Világ szerint ez járta hajdan,
rémes pofák: vad ott, vad itt
bámult a szomszédra zordan,
s vicsorgatta a fogait.

Ragadozók ültek a képen,
karvalyok, ijesztő sasok,
karmuk között fenyegetően
villantak meg a pallosok.

S a szovjet címer? Semmi dúvad —
se leopárd, se ölyv, se más —
aranyló búzakoszorúval
a sarló és a kalapács.

Mi nem törünk emberfiára,
de védjük — gyártól kolhozig —
hazánk, hol otthonát találja
mindenki, aki dolgozik.

És nincs erő, mely szertezúzza
az összeforrott népeket,
a sarló-kalapács, a búza
s a csillag — mindörökre egy!

„Boldog órák szép emlékeképpen..."

Emlékeztek bizonyára, hogy lapunk júniusi számában azt tanácsoltuk nektek, kedves olvasóink: jegyezzétek fel a szünidei napok eseményét egy-két mondatban! Azt akartuk, hogy rögzítsétek a napokat, s később is tudjátok, hogy melyik hónap hányadikán mi történt veletek, — még akkor is, ha azok az események nem voltak világraszólóak.

Sok-sok kisdobos látott hozzá javaslatunkra a naplóíráshoz. Igen sokan el is küldték, úgy, ahogyan azt kértük.

„Boldog órák szép emlékeképpen" — írta Petőfi Sándor. Ez az idézet érvényes napi feljegyzésetekre is, mert valóban boldog órákról írtatok, a szünidő szép, tovaillanó, de esztendő múltán újra visszatérő idejéről.

A legügyesebb naplókat könyvajándékkal jutalmazzuk. Ilyen jutalmat a következő kisdobosok kapnak: Rácz István, Hódmezővásárhely, Gyümölcs u. 35. — Bugyi Magdolna, Rácalmás, Népfront u. 23. — Kelemen Mária, Zalaudvarnok, Petőfi u. 54. — Exterde Andrea, Balsa, Szabolcs vezér 24. — Fukk Enikő, Miskolc, III. Örs u. 2/a. — Pintér Zsolt, Nemti, Béke telep 30. — Kertész Éva, Dombóvár, Molnár Gy. 9. — Hornyák Csaba, Budapest XX., Irányi u. 13. — Pribék János, Előszállás, Petőfi u. 100. — Tuza Éva, Budapest X., Kápolna u. 25. — Csőke Sándor, Gödöllő, Kossuth L. u. 9.

Kék nefelejcs — el ne felejtsd!

1. Bármely részében laksz is országunknak, biztosan tudod, hogy fővárosunk, Budapest most ünnepli egyesülésének századik évfordulóját! Gyűjts Budapest múltjával, jelenével és jövőjével kapcsolatos cikkeket, fényképeket, és végy részt ilyen tárgyú faliújság készítésében!

2. Novemberben beköszönt már a nedves, párás, szeles idő. Védd egészségedet, ügyelj a réteges öltözésre! Ez azt jelenti, hogy a testi fehérneműre inget, illetve blúzt, erre pulóvert, arra pedig kabátot végy fel — tehát ne csupán egy nagyon meleg ruhadarabot, hanem több réteget! Ha valaki lázas beteg, influenzás vagy fertőző beteg lett, ne látogassátok személyesen, hanem írjatok neki levelet, melyben beszámoltok az iskolában tanultakról és történtekről!

3. Egyre hosszabbak lesznek az esték, több időt töltesz a lakásban. Itt az ideje, hogy beiratkozz a könyvtárba és olvass minél több könyvet! Vezess egy külön füzetet, melybe olvasás után beírod a könyv írójának nevét és a könyv címét! Így mindig szemmel tarthatod, milyen sokat olvastál már!

4. Már most elkezdheted az ajándék-készítést Télapóra pajtásaidnak, karácsonyra pedig családod tagjainak!

Űr Kata jelenti:

Levélvárta

„Nagy szomorúságban vagyok, mert nem tudok senkivel levelezni, pedig úgy szeretnék" — így kezdődik Horvát Erika kisdobos (Budapest XVIII., Búzakéve u. 59.) levele. Gyerekek! Gyorsan vigasztalja meg valaki Erikát!

Ugyancsak levelezőpajtást kér tőlem: Nyéki Ilona, Ács, Komáromi út 32.; Böcskör Katalin, Mihályi, Győr-Sopron megye; Madlényi Gabriella, Hort, Kossuth út 64. Heves megye; Hardi Gyula, Budapest XVII., Építő út 4/c; Kiss Julianna, Tiszalök, Táncsics út 36; Németh Csilla, Császár, Ady Endre utca 42; Lanszki Márta, Pátka, Árpád u. 36; Diósdi Erzsébet, Budapest, Postafiók 123 MÁV Szanatórium — és még vagy húsz kisdobos. Nekik levélben segítek, ha tudok! Ugyanis kiderült, hogy nem mindig tudok! Kapom sorra a bánatos-szemrehányó leveleket, hogy nem válaszolt akinek a címét én megírtam! És hogy írjam meg az illetőnek én, és parancsoljak rá: tessék válaszolni egy-kettő!!! Gyerekek, ezt nem lehet! Próbáljuk inkább végiggondolni, miért nem válaszol az, aki pedig jelentkezett, hogy levelezőpajtást szeretne.

Szerintem elsősorban azért nem, mert nem talál témát! Csak azt tudja az illető, hogy levelet kapni jó (ezt én is igazolom, én is nagyon szeretek levelet kapni!) — de aztán amikor megvan a lehetőség, nem tudja bizony, mit kezdjen egy vadidegen gyerekkel! Ezért azt ajánlom, hogy aki levelezőpajtást kér tőlem, ne csak eme óhaját írja meg egy mondatban (vagy fél mondatban néha), hanem írjon valamit magáról — és ne elsősorban a haja színét, testmagasságát. De írja meg az életkorát, mi érdekli, mit csinál szabadidejében — és mindent írjon meg, amit fontosnak tart magáról elmondani. Ez mindjárt „első levélnek" is számít, mert ha ezt küldöm el, egy másik ugyancsak levelezni kívánó pajtásnak, hamarabb „írásnak ered" az illető, mintha csak egy nevet kap. Egyezzünk meg abban, hogy én elsősorban azoknak segítek levelezőpajtást keresni, akiktől ilyesféle levelet kapok!

Más oka is lehet annak, hogy valaki nem válaszol; ez persze olyan kevés gyerekre vonatkozik, hogy elég, ha csak zárójelbe írom, ne is vegye magára, akinek nem inge! (Néhány levél olyan csúnya, hogy borzasztó! Kitépett füzetlap, a szélét egér rágta talán... Az írás meg: macskakaparás! Bizony, elképzelhető, hogy nincs kedve válaszolni annak, aki ilyen levelet kap! Nekem se lenne!)

Akár egyik, akár másik, akár valami harmadik ok az, amiért meggondolta magát az előzőleg levelezni kívánó kisdobos, egyet azért tegyen meg mindenki, aki levelet kap: egyszer válaszoljon legalább! És abban az egy válaszban írja meg, hogy nem akar levelezni mégsem! Ne várjon hiába a feladó!

„Játsszunk mást!"

Salekovics János (Berzence, Kossuth Lajos u. 77.) pajtásnak az a panasza, hogy náluk az őrsben senkit nem érdekel a költészet, hallani se akarnak versről a gyerekek. Sok-sok mókamester, nótafa, mesemondó meg azt panaszolja, hogy náluk érdekli a vers, nóta, mese a gyerekeket, annyira érdekli, hogy ők bizony már nem győzik. Ki tud minden egyes gyereknek eleget tenni, ki tud egy egész őrsnek minden hétre újdonságokkal szolgálni?! A válasz borzasztó egyszerű: az őrs maga! Mindenki, aki tagja az őrsnek mondhat mesét, verset, kezdeményezhet játékot, taníthat éneket! A tisztségviselők kérjék és fogadják el az őrs tagjainak az ajánlatát; a „közkatonák" pedig ne várják, hogy majd a tisztségviselők kitalálják, mivel foglalkozzanak egy-egy őrsi összejövetelen. A barátokat — márpedig az őrsben barátok vannak, ugye! — az jellemzi, hogy el merik mondani egymás előtt saját kívánságukat, és ugyanakkor szívesen teljesítik a másikét is. Dehát biztosan sok-sok őrsben így is van ez — csak én nem tudok róla. Örülnék, ha tudatnátok!

Űr Kata

SZŐNYI GYULA rajza

A káli Gárdonyi Géza úttörőcsapat kisdobosainak csatakiáltásaiból:

Káli kisdobosok vagyunk,
ismernek a faluba' —
erdőn-mezőn gyűjtögetünk,
így szépül az iskola.
Hipp-hipp-hurrá!

Erdőn fa van tömérdek,
kérgében meg sok féreg.
Jön a harkály, kipi-kopi,
kirántja a kukacot,
kipi-kopi, kipi kopp,
kirántja a kukacot!

Erdőn-mezőn vígan járunk,
gyere velünk kispajtásunk!

Magyarázat a melléklet elkészítéséhez

Ugye, tudjátok már, hogy a fekete vastag vonal jelöli az olló útját, a kivágást, a szaggatott vékony fekete vonal a hajtogatást, a pettyes nyelvek pedig a ragasztás helyét. Fogjunk hát hozzá! Ha az A-B-C-D színes alakzatokat kivágtátok, és a felső mintarajzot jól megnézitek, kiderül, hogy a páva teste a zöld csíkokból hajlított henger lesz. Ehhez kell ragasztani az A oldalon az összeragasztott páva alakját. A B oldal sárga félköreit felhajtogatva, ráragasztjátok a pávalegyező B körének pettyes félköreire. (Jól figyeljétek meg a fekete, római számmal jelzett rajzocskákat.) A zöld palást két fekete csíkját (D) felvágva, húzzátok bele a kék szárnyat, amit a minta szerint lefelé hajlítsatok. A páva feje-nyakánál levő (C) fekete vonalkát felvágva, dugjátok bele a bóbitát (C). A páva fejénél, csőrénél és lábánál jelzett szaggatott vonalak hajlítgatásával eléritek, hogy ezek a testétől előreállnak és a páva megáll a saját lábán, madár fejtartással.

Reméljük, a páva elkészítése oly jól sikerül, hogy ahányszor csak ránéztek, mindig daloltok is hozzá!

Megy a táska, megy a táska iskolába

MARÉK VERONIKA
tréfája

„Boldog órák szép emlékeképpen..."

— naplórészletek —

„A kert végében két éve hajókikötőt építettem. Most a békalencse elárasztotta a kikötőt, és olyan vastag, hogy hajóim nem tudnak közlekedni... Kis kacsát vettünk a piacon, 13 darabot. Apró csőrükkel tisztítják a vizet... Az elmúlt napokban a víz apadt, de ez a kikötőt nem érinti. Elkészítettem a „Medúza" nevű gyékényvitorlást. Ha két napon belül nem esik, becsukhatom a kikötőm kapuját... Ma a gyékényvitorlás szétázott. Húsz perc alatt akkora vihar volt, hogy a kikötőt telehordta gallyal..."

Rácz István, Hódmezővásárhely

„Van a szomszédban egy kislány, most megy óvodába. Vigyáztam rá, mivel anyukája dolgozik. Játék közben megtanítottam versekre, és húszig számoltunk. Hátha megszereti a számokat, betűket, és jó tanuló lesz belőle... Eljött Pestről az unokatestvérem. Így vidámabb a nap. Kerékpártúrára indultunk és megmutattam neki a falunkat."

Bugyi Magdolna, Rácalmás

„Még tavasszal a kertben találtam egy kis madarat. Ápoltuk, de egyszer csak elrepült. Ma eljött a párjával, és mindnyájan nagyon örültünk neki!... Megszaporodott a nyulak családja! Huszonegy nyulacska látott napvilágot... Megültettem a japán tyúkocskát, anyu nem is tudott róla és amikor megtudta, megdicsért... A húgom megnyírta az ajándékba kapott négerbaba haját és a saját ját is, hogy mindkettőjüknek legyen frufruja. No, anyu megszidott, miért nem vigyáztam rá... Rajzkiállítást rendeztünk a „Mókus" őrs tagjai között... Július 27-én ismét találkoztunk. Kirándultunk is... Augusztus 3-án kettős születésnapot tartottunk. Az öcsém és én voltunk az ünnepeltek."

Kelemen Mária, Zalaudvarnok

„Gergelyugornyán a Tisza elvitte játék közben a szemüvegemet. Nagy az ijedelem, mindenki keresi. Már azt hittük, elveszett, amikor a hangosbemondónál bemondták, hogy egy becsületes megtaláló oda adta. Újból jó lett a kedvünk!... Ellátogattunk a tsz-be. Aratás volt. Milyen nagy a kombájn!

Exterde Andrea, 1. oszt, Balsa

„Június 9. a szünet első napja. A mai naptól nem járok napközibe, mert most édesapám van otthon, azután anyuka lesz szabadságon. Szüleim beírattak úszótanfolyamra. Megtanultam már a siklást és a gombócot... Édesanyám megtanította a keresztszemes hímzést... Attilával, az öcsémmel két hétig nagymamánál nyaralunk, amíg édesanyám és édesapám Galyatetőn üdül... Nagyapa kinevezett udvarfelelősnek. Vigyázok is, hogy ne legyen szemét!... Megfürdettem a babáimat és kimostam a ruháikat. Ma, augusztus 29-én elmentünk a fodrászhoz. Édesanyám levágatta a hajamat. Azt mondta, hogy kényelmesebb a rövid haj, ha iskolába járunk."

Fukk Enikő 3. oszt., Miskolc

SZÁSA

Szőke volt, egészen fiatal és szakács. Előző nap vonult be a falunkba lóháton, maga után húzva guruló fazekát, és letáborozott az udvaron.

A szakáccsal kezdetben nemigen törődtem. A gulyáságyú izgatott. Ez a neve annak a guruló fazéknak, amiben a katonáknak főznek. Egész disznó, káposzta, krumpli tűnik el benne egyszerre. A kerítésünk drótból volt, jól láttam mindent. Azt is, amikor a katonáknak porciózott. Egy-egy darab főtthús láttán nagyokat nyeltem.

— No — gondoltam —, mégsem utolsó dolog a szakácsmesterség. Jó a szőkefejű fiúnak, és annak is, aki a barátja!

Elhatároztam, barátja leszek. Hogyan kezdjem el? Az ő nyelvén nem tudok, ő sem az enyémen. A felismerés kissé lohasztotta kedvem, de a gőzölgő húsdarabok igen-igen csábítottak. Gondolkoztam. Annyira, hogy észre sem vettem az estét. Anyám igyekezett ágyba dugni, de nemigen akaródzott, míg meg nem győzött egy ágybékéltető pofonnal.

*

Másnap a kerítés mellett sündörögtem. Csak történik valami — gondoltam. Történt is. A gulyáságyúk „élesre voltak töltve" — éreztem a hús, a káposzta illatát. Álltam a kerítés mellett, tíz ujjal kapaszkodtam a drótba. Azt kívántam, vegyen észre Szása, hogy én is a világon vagyok, és éhes is. Nemhiába strapáltam magam. A szél alighogy ízekre szedte a gőzfelhőket, Szása megszólított.

— Málcsik, hé, málcsik! Igyi szudá! — s láttam a szeme mozdulatából, hogy hív. Nem kellett kétszer mondania, odamentem.

Átfogta a vállam, s a szalmakazalhoz tessékelt. Kezével beletépett, nagy csóvát kanyarítva a kondér alatt lobogó tűzre dugta. És beszélt.

— No, daváj, daváj... kicsi robot — és nevetett.

Ahá! Azt akarja, hogy tüzeljek neki. És húztam a szalmát, raktam a tűzre. Olyan vígan duruzsolt a káposztaleves, hogy csak na.

— Haros, haros — mondogatta Szása.

Eljött a dél, és sorra zörögtek a csajkák. Az én kezembe is nyomott egyet. Megpakolva.

*

Mindennapos lettem a gulyáságyúnál. Nemcsak a tüzet raktam, hanem a kondér kimosása is feladatom lett. Már rég nem a darab hús miatt csinál-

tam. Sokkal inkább barátságból! Megajándékozott egy gimnasztyorkával, amit büszkén hordtam nagykabátom felett, spárgával átkötve derekamon. Meglehetősen marcona hadfi lehettem, mert a saját kutyánk is megugatott.

Egészen jól megértjük egymást, bár még csak néhány szót tudtam oroszul. Hleb = kenyér. Kusáty = enni. Szpassziba = köszönöm. Szása sokat beszélt hozzám. Szavaiból, de még inkább mozdulataiból kihámoztam, hogy Moszkva nagy-nagy város, s hogy Szása ott lakott bevonulás előtt. Azt is megtudtam, miért lett szakács. Mert megrokkant, vállövést kapott egy rohamban. Megmutatta a géppisztolyát is. De a tőre jobban tetszett, amit állandóan derékszíján hordott. Micsoda tőr volt, hej — olyan tőr, hogy egészen beleszerettem.

— Add nekem — mondtam.

— Nyet, nyet — rázta a fejét.

Éjjel nem tudtam aludni. Állandóan a tőr pirosfehér markolata és tükörfényes pengéje kísértett. Meg kell szerezni! De hogyan? Ha Szása nem adja, hogyan?! Vagy hátha... mégis? Megnyugodtam.

*

Bögyöm igen kidagadt a tyúktól a gimnasztyorka alatt. Még mocorgott is. Szása gyanúsan vizsgálgatott. De nem szólt. Mocorgó bögygyel, kedvetlenül tüzelgettem egy darabig. Nem bírtam tovább. Megszólaltam.

— Szása... igyi szudá...

Leoldottam a madzagot, és előhúztam a tyúkot. Barátom csodálkozva nézte a vergődő jószágot, s nagyot nevetett.

— Na — mondtam neki — én adom ezt, te azt — mutattam a tőrre. Szása nem szólt. Megfogta a kezem, húzott maga után. Anyám előtt állt meg, a konyhánkban. Igen szaporán beszélt, és komolyan. Anyám azt sem tudta, mihez kezdjen. De amikor felfedezte kezemben a tyúkot, mindjárt megjött a hangja.

— Teszed le azonnal azt a tyúkot?!

Szorult helyzetemből nagyapám mentett ki. Megmagyarázta anyámnak, hogy el akartam cserélni a tyúkot tőrre. Szása elengedte a kezem, derékszíját lecsatolta.

— Úgy kell neki — helyeselt anyám —, kettőthármat a fenekére...

Ő nadrágolás helyett a tőrt nyújtotta felém.

— Vedd el — mondta nagyapám. — Neked adja.

Boldogan akasztottam a tőrt derekamra, és Szása után futottam. Sötétedett, mire készen lettünk a napi munkával.

Tűz lobogott az udvar közepén. Tíz, tizenöt katona ülte körül. Szásához bújtam, átöleltem a vállát. Szerettem volna a fülébe súgni:

— Te nagyon jó barát vagy...

Énekeltek. Először komolyan. Aztán egyre vidámabban, tüzesebben.

*

Reggel hullt a hó, hatalmas pelyhekben. Vattába burkolt ágyúdörejt hozott a szél. Futottam Szásához. Már nem volt. A tábor tűzhamuját is vastag hótakaró fedte.

*

Sok-sok év telt el azóta, de Szása még ma is gyakran eszembe jut. S féltve őrzöm a tőrt is, amit tőle kaptam.

SAINT SÁNDOR

HAUSWIRTH MAGDA rajza

BARS SÁRI
GAÁL ÉVA rajza

Ki volt az életmentő?

A bálnavadászflottilla kifelé tartott, egyre messzebb a nagy, lakott földtől, fel, egyre csak északnak. A távoli látóhatáron fehér jéghegyek ködlöttek fel. A vezérhajó éles fordulatot vett, és elindult a Kuril-szigetcsoport felé; a flottilla többi tagja hosszú láncban követte.

Ekkor váratlanul hatalmas vihar tört ki. Elsötétült az ég, hánykolódott a tenger, házmagasságú hullámok torlódtak egymásra, csaptak át a fedélzeten, félelmetes zúgással. Az utolsó kis hajó elvesztette a tájékozódást. Árbocát kettétörte egy toronymagas, sötét hullám, iránytűje, rádiója felmondta a szolgálatot. A kis hajóban egyetlen ember ült, Iván, a tapasztalt bálnavadász. Minden reménysége a Morse készülék volt. Odaült elébe, és szakadatlanul küldte az éterbe a végveszély jelzését:

„SOS, SOS — mentsétek meg lelkeinket"

Iván tudta, bármilyen nemzetiségű hajó veszi a jelzését, bármelyik amatőr távírász a világ bármely pontján — keresni fogja. És mindenekelőtt keresni fogják társai, a többiek, a flottilla többi hajóján.

A vihar változatlan erővel tombolt, kényre-kedvre sodorta az árbocvesztett bárkát. Iván nem tudta megállapítani, merre viszi az ár, északra vagy délre. Csak a nappalok és éjszakák váltakozását figyelte, tartotta számon. Hajnalban mindig egy új rovátkát vésett bicskájával a padba, és már az ötödik rovátka sorakozott a faülésen.

Nagyon takarékoskodott a konzervekkel, a kis hordó ivóvízzel, de napjában egyszer-kétszer mégis ennie, innia kellett, nehogy teljesen legyengüljön. Semmi jelét nem észlelte, milyen lázasan keresik. Nem tudta, hogy repülőgépek kutatják éjjel-nappal a tengert.

— Nos, felfedezték-e már? — tudakolta rádión naponta kétszer a vezérhajó kapitánya. — Nem, sajnos, semmi nyom — válaszolta a gépről a pilóta. — Nagyon rosszak a látási viszonyok, a legnagyobb sugarú reflektorok mellett távcsővel sem látunk semmit, ami bárkához hasonlít.

— Segítséget kérünk az Admiralitástól — mondta a kapitány, és a távírókészülék mellé állt. A hívott jelentkezett.

— Diktálja be az adatokat! — utasította valaki Leningrádból az Admiralitáson. — Mikor szakadt le a bárka? Megközelítőleg hol? Hány napja? Hány tengeri mérföldet tettek meg óránként? Milyen irányú szél volt? Milyen volt a széllökések ereje és sűrűsége? A levegő páratartalma?

Még sok mindent kérdezett, a kapitánynak elő kellett vennie a hajónaplót, hogy minden kérdésre válaszolni tudjon.

— Rövidesen hívom — jelezte az Admiralitás.

És valóban, mintegy két óra múlva megérkezett az értesítés:

— Betápláltuk az adatokat. Komputerünk számítása szerint a leszakadt bárkának az északi szélesség... fok... perc alatt, a keleti hosszúság... fok... perc alatt kell lennie. Helikoptert küldünk érte, vegyék fel vele a kapcsolatot. Az akcióról jelentést kérek.

Így történt, hogy a helikopter a számítógép által megjelölt helyen, a magasból egy dióhéjként hánykódó fekete foltot vett észre a hullámokon.

Iván ülőpadján már hét rovátka sorakozott egymás mögött. A helikopter lejjebb szállt. S lám, azon a dióhéjon valami emberforma lekapta magáról az ingét és magasba emelve lázasan lóbálni kezdte. A helikopter fölébe szállt, még lejjebb ereszkedett, és lebocsátott egy kötélhágcsót.

— Vajon, lesz-e elég ereje belékapaszkodni? — aggódott a helikopter pilótája. Iván azonban mióta a helikopter a sűrű felhők között megjelent, úgy érezte, mindenre képes.

És néhány nap múlva, frissen borotválva, kisimult arccal, személyesen jelentkezett Leningrádban, az Admiralitáson, hogy köszönetet mondjon élete megmentéséért.

— Nagyszerű, hogy ilyen kiváló életmentő gépeket alkottak a szovjet tudósok — mondta elhárítólag az Admiralitás tisztje.

Iván, a bálnavadász azonban megindultan mosolygott, és azt mondta:

— Persze. Csodálatosak ezek az okos, gondolkodó gépek. De én tudom, aki az életemet megmentette, az nem gép volt, hanem ember. Néhány szovjet ember.

Zengenek az erdők

Zengenek az erdők,
és a havasok,
keresik a rejteket
a szép szarvasok.
Futnak a kis nyulak
sebesen,
morognak a medvék
dühösen,
bimbom, bimbom, bimbom.

(NÉPKÖLTÉS)

KRECSMÁRY LÁSZLÓ

Minden szépet

Szeretem a kikeleti
szellő
dúdolást,
szeretem a kipi-kopi
harkály
dobolást,
szeretem a simogató
napfény
melegét,
szeretem a jegenyefa
bomló
levelét.

Szeretem a bogarat, a
fűben
szaladót,
szeretem a madarat, a
fészkén
dalolót,
szeretem a júniusi
zápor
ropogást,
szeretem a csalogató
csermely
csobogást.

Szeretem a novemberi
csípős
szeleket,
szeretem a moha-puha
hulló
pelyheket,
szeretem, ha kicsi húgom
babaruhát
tereget —
és ezen a nagy világon
minden szépet
szeretek!

OSVÁT ERZSÉBET

Szélzenész

Füttyszó hangzik
innen-onnan.
Hát a zenész,
vajon hol van?
A zenész,
szélzenész
láthatatlan fütyörész.
A füttyére
kendő libben,
Bodri farka
félrebillen,
levelek pörögnek
körbe,
körtefáról
hull a körte...
Egyszer csak
a szélzenész
többé már nem fütyörész.
Ahogy jött,
úgy elszelelt
és utána
moccanatlan lett a csend.

GAÁL ÉVA rajza

ÖLBEY IRÉN

A kis tücsök

Hideg ősz van, rossz idő jár
a kicsi tücsökre,
rőt falevél-zsebkendőbe
hull, potyog a könnye.

Elővesz hegedűjét,
ez az utolsó dal,
olyan gyenge a nótája,
mint a lenge sóhaj.

Hegedűje bús húrjain
keserűség lángol:
búcsúzik az arany kerttől
s a szagos határtól.

Azután a hegedűjét
hóna alá csapja,
bebújik egy faodúba
s nem gyújt többet dalra.

JOÓ KATALIN

IGAZOLATLAN ÓRÁK

Csapó Péter harmadik bé osztályos tanuló életében nem okozott nagy változást édesapja halála.

Azután is reggel háromnegyed hétkor kelt, kávét reggelizett és kalácsot, vajjal, mézzel. Tízóraira az iskolában kakaót ivott, és a hozzá kapott szívókákat változatlanul gyűjtötte.

Apával az utóbbi időben nem sokat beszélt. Beteg volt, hol kórházban látogathatta meg anyjával, nagymamával, hol el kellett utazniok utána, messzire, a Balaton mellé, Füredre, ahol a fáradt szíveket gyógyítják az orvosok. Ezt szerette, az ilyen hosszú utazást. Szép volt a Balaton, még koraősszel is. Arra gondolt, de nem beszélt róla, mennyire más volt azért a víz akkor, amikor elsős korában legutóbb Bogláron nyaralt a család. Színes faházikóban voltak, s nem ilyen komoly, kényelmes szanatóriumban, mint apa szegény. És akkor versenyt úsztak, csónakáztak, nevettek nagyokat, és kagylót gyűjtöttek. Neki. A kagylógyűjtemény most is megvan. Csak apa nincs már.

Egyik délután azt mondta anya:

— Péter, kimegyünk apához...

Péter gyorsan válaszolt:

— Nem lehet, nem érek rá...

Anya kérdőn pillantott feléje, és könnyes volt máris a szeme. Egyedül ment el. Péter egész délután a kerékpárját szerelte. Aztán eltűnt. Kerékpáron. Anya már régen itthon volt, mire Péter hazaért.

— Egész délután a biciklit babrálta — hallotta nagyanyja hangját a konyhából. — Nem, barátot nem láttam körülötte...

A barátok, pajtásai is el-eljöttek. Fociztak, hintáztak. Néha körbekarikázták a környéket. Egyik nap csigát gyűjtöttek. Eső utáni szép idő volt. A fű a kertekben haragosan zöldellt, és olyan erősre nőtt, hogy ha kézzel szedték, behasította az ember bőrét. A Csupán testvéreknek házinyuluk volt, annak kellett sokat ennie. A csigákat zacskóba gyűjtötték. Valamelyikük kitalálta, hogy meg kellene kóstolni, milyen az a híres éticsiga? Kicsit vitatkoztak, paprikást kellene-e készíteni, vagy esetleg levesnek megfőzni? Kerítettek valami ócska fazekat, megmosták a csigákat. És hatalmas nevetés közepette feltették enyhén sós vízbe Péterék szép, fehér villanytűzhelyére.

— A franciák drága pénzt adnak érte — mondta Csupán Béla —, anyutól hallottam, hogy tőlünk is szállítanak!

— Tőlünk? — nevette Szabó Misu — innen a kert végéből? Ezen aztán újra nevetni kellett.

Nagyon óvatosan halászgatták ki a csigát. Péter talált a kamrában friss kenyeret és citromot. Kifacsarta és megpróbálták, vajon milyen lehet az éticsiga citrommal? Hát őszintén szólva nem ízlett egyiküknek sem. Misu azt mondta, hogy talán egy kis kolbász javítaná az ízét. Csupán Béla szerint kár a kolbászért és igazán érthetetlen, mit szeretnek ezen némely emberek. Nagymama váratlanul hazaérkezett és elkergette a szakácskodó társaságot. Anya este megint sírt. Nagymama szidta Pétert, a Csupán testvéreket, Szabó Misut és az egész világot.

— Nincs ennek a gyereknek szíve! — állapította meg haragosan. — Ilyesmivel foglalkozni, ilyenkor!

Az ilyesmit hangsúlyosan mondta, az ilyenkort ugyancsak. És Péter érezte belőle a szemrehányást. Lám, hogyan nevethet, barátkozhat ő, akinek az édesapja nem is olyan régen meghalt? Igen, neki mindig szomorúnak kellene lennie. De ha egyszer nem tud. Apával is milyen nagyokat nevettek ők, a „férfiak", ahogy akkor nagymama nevezte kettőjüket!

— Nincs ennek a gyereknek szíve! — hallotta ezután nagyon sokszor.

De úgy tett, mintha nem hallaná.

Késő délután aztán felült a kerékpárra és elindult.

— Hol van a gyerek? — kérdezte anya mindig, amikor hazajött a munkából.

— Hol lenne? — így nagymama — Csavarog...

És lemondóan legyintett mellé.

Egyik nap nagymamának rokona, Róza néni járt náluk. Róza néni pirosarcú, vidám asszony. Róza néni mindenkit szeret, minthogy őt is mindenki szereti. Egy

kicsit elsírdogált a nagymamával.

— Azért boldogok lehettek — mondta még szipogva —, hogy ilyen ez a gyerek, ez a ti Pétere-tek...

Nagymama már éppen akart valamit mondani, olyasvalamit talán, hogy jó, jó, tulajdonképpen nem rossz az a gyerek, csak szeleburdi, nemtörődöm, nem érzi át a nagy bánatukat. Csak a barátok, a foci, meg a kerékpár érdekli... Mondom, nekifohászkodott, hogy egy szuszra szidja és védje is Pétert. De Róza néni megelőzte:

— Mert tudod, lelkem, hetenként többször is kimegyek a temetőbe. Az ilyen magamfajta öregasszonynak már több ott a rokona, barátja, mint az élők sorában... Egyszer csak, vagy három hete, képzeld el, mit látok? De nemcsak akkor, hanem azóta is, napokon át!

Nagymama megvonta a vállát. Őszintén szólva nem nagyon érdekelte Róza néni meséje. De aztán kiejtette kezéből a fakanalat.

— A ti Pétereteket! Hatalmas csokor a kezében, frissen szedett mezei virágból. És mellette még két másik fiú is. A drága lelkeim, vitték a csokrot o d a ... Csupaszív gyerek az, hálát adhattok a jó istennek érte, hogy jó órában mondjam...

És lekopogta az asztalon a bal keze középső ujjával, ahogy ez már szokás.

RÓNA EMY rajzai

Varázsmagok

— üzbég mese —

Dzsan, a gazdag lókupec nagyon haragudott Aldarra, a szegény pásztorra, és fogadkozott, ha találkozik vele, elnáspángolja. Aldar nem félt Dzsantól egy cseppet sem. Tudta, hogy mindig túljár az eszén.

Egy szép napon Aldar az erdő felé vezető úton észrevette, hogy az ingoványba féltucat öszvér süppedt. Hiába erőlködtek, nem tudtak kijutni belőle, már csak a fülük látszott ki. Aldar sajnálta az öszvéreket, de ő sem tudott rajtuk segíteni. Már tovább akart menni, amikor lódobogást hallott. Dzsan lovagolt arra. Nosza, Aldar gyorsan bekente arcát iszappal, hogy a kupec ne ismerje fel, azután kiáltozni kezdett:

— Öszvéreim nőjetek,
nőjetek meg szépen!
Lesz majd nektek friss szénátok
nyáron is, meg télen!

— Mit ordítozol? — kérdezte Dzsan és leszállt a lováról.

— Az öszvéreimnek kiabálok, nagyméltóságú uram! — felelte Aldar elváltoztatott hangon. — Varázsmagot ültettem a földbe, hogy nőjenek belőle öszvérek. És lám, már kikeltek. Nézd, a fülük már kinn van! Azért kiáltozom, hogy nőjenek gyorsabban!

— Varázsmagból nőttek ki az öszvérek? És van még abból a varázsmagból? — kérdezte Dzsan.

— Még egy kevéske van, de már másnak ígértem — mondta Aldar.

— Add el nekem, búsásan megfizetek érte! — mondta Dzsan izgatottan.

— Hát, ha nagyon akarod, neked adhatom, vont vállat Aldar, — de csak, ha nagyon akarod!

— És mit kérsz érte? — kérdezte Dzsan rekedten az izgalomtól.

— Ezt a lovat — felelte Aldar.

— Neked adom — egyezett bele Dzsan.

— Tessék, itt vannak a magok! — öntötte ki Aldar tarisznyája tartalmát, amelyben száraz bab volt — de megmondom neked, innen csak két mérföldre áshatod el a magokat, különben nem fog a varázslat!

Ezzel Aldar felpattant a lóra s jókedvűen elügetett. Dzsan pedig gyalog nekivágott az útnak. Két mérföldnyi utat tett meg tűző napsütésben, aztán elvetette a magokat, és tele torokkal ordítozni kezdte a varázsigét. Aki szembejött vele, megkérdezte, mi baja? Amikor elmesélte, hogy varázsmagokat vásárolt, mindenki nevetett rajta. Késő estig várta, hogy kinőjenek az öszvérek, aztán amikor egészen sötét lett, dühösen hazament. Akkorra már mindenki tudta, Aldar újból megtréfálta Dzsant!

Átdolgozta: KERTÉSZ ERZSÉBET

Írta: VARGA KATALIN
Rajzolta: GÖRÖG JÚLIA

1. KULLOGÓ SZIGETEN

Észak felé haladva parányi kis szigetre leltek.

— Kullogó! — szállt le varázsgépével egy tisztásra Fúrfarag. A tisztás szélén frissen írt tábla állt: Utazás **után** jól esik a pihenés! — A fák között hamarosan újabb táblára leltek: Az erdő **mögött** megy le a nap. — A táblák húsz lépésenként megismétlődtek, furcsábbnál furcsább tudósításokkal:

A fa **alatt** lehullott levelek sárgállnak.

A fű **között** barátságos tücskök élnek.

A bokrok **mellett** jól esik a pihenés.

Fejed **fölött** általában bárányfelhők úszkálnak.

— Szó, ami szó — bólintott Pitt —, a sziget gazdája rendkívül figyelmes. — Ebben a pillanatban iszonyú morgás morrant. A társaság megbénult félelmében.

2. A TIGRISHANG GAZDÁJA

1. Kérdés: Az alanti képtörténetben feltüntetett névutók hol, honnan, hová kérdésre felelnek. Melyik — melyikre? Válaszolj!

3. RADÍRGUMI

A romfal mögött Dinó egy fehér gumiköpenyes emberkével vidáman sakkozott.

— Radírgumi! — nevetett Fúrfarag. — Jól megijesztetted a társaságot!

— Remek újítás, mi? — mutatott Radírgumi a tigrishangon bömbölő hangszóróra. — Aki egyedül él egy szigeten, legyen okos a védekezésben.

— Egyedül élsz? — csodálkoztak a bohócikrek.

— Teljesen egyedül — hangzott a felelet.

— Miért tűzdelted hát tele a szigetet táblácskáiddal? — kérdezte Pitt.

— A táblaírás remek szórakozás. Mindennap letörlöm és újraírom a mondatokat.

— S miért írod csupa piros betűvel a mellett, alatt, között, felett szavakat?

— Ezek a szavak névutók. Én kullogóknak hívom. Tudod-e miért?

— Mert a névutók mindig a főneveket követik — mondta Pitt.

Radírgumi bólintott. — Vagyis kullognak utána.

— Kár, hogy egyedül élsz a szigeten — mondta Patt —, így táblácskáidnak semmi haszna.

Tévedsz. Kullogónak remek benzinkútja és menedékháza van. Vagyis, aki Kékséges Valamire utazik, felkeresi szigetemet, mint ahogyan ti is.

— Mi nem Kékséges Valamire utazunk — morrant közbe Dinó. — Testvéremet, Dórót keressük. Kalamona elrabolta.

— Mégiscsak Kékséges Valamire utaztok! — nevetett Radírgumi. — E sziget fölött ugyanis Kalamona pontosan oda repült egy oroszlánnal.

— Mikor? — tudakolták izgatottan.

— Alig egy hete — hangzott a felelet.

Így történt, hogy a társaság nyomban elbúcsúzott a mókás Radírgumitól, vagyis továbbutazott Kékséges Valamire.

4. KÉKSÉGES VALAMI

2. Kérdés: Figyeld a mondatokat! Hol szerepelnek névmások? Melyek azok?

A kékséges férfi ünnepélyes kört írt le kalapjával: — Boldog vagyok, hogy láthatom Önöket. Remélem, Kékséges Valaki fogadásán találkozunk.

Fúrfarag szintén meghajolt: — Üdvözlöm. Nevem Fúrfarag.

A kékséges férfi felkiáltott, és eszméletlenül összerogyott.

A társaság riadtan éleszgetni kezdte. — Mi történhetett?

Dóró, a kékre mázolt oroszlán adta meg a választ: — Fúrfarag kimondta a nevét. Ez itt a legnagyobb illetlenség. Kékséges Valamin egyetlen főnevet lehet csak kimondani: a Mortimert.

— Ki az a Mortimer?

— Jelenleg én!

— S mi van a többi főnévvel?

— Kékséges Valaki valamennyit elvarázsolta.

— Ugyan, hiszen ki tudjuk mondani valamennyit.

— Kimondani lehet — bólintott az oroszlán —, csak éppen tilos.

— S mi történik, ha valaki mégis kimondja?

— Az ügyeletes Mortimert megverik, vagyis jelenleg engem.

— Még szerencse, hogy itt mindenki ismeri az illemet — ölelte át testvérét Dinó —, s így nem esett komolyabb bajod.

— Tévedsz — sóhajtott Dóró —, a trónörökös, Kis Kék fütyül a szabályokra. Valahányszor Kis Kék kimondja a főneveket, mindig megvernek.

— Nem értem — szólt közbe Patt. — Miért csak a főneveket tilos kimondani? Elvégre névmásokat melléknevek és számnevek helyett is használunk.

— Ki lát a királynő gondolataiba? — mondta Dóró. — Mindenesetre így kevesebbet kapok ki.

— Nos, ennek vége! — szólt Fúrfarag. — Gépbe szállunk, s megyünk vissza Szerkentyű szigetére.

Ebben a pillanatban kinyitotta szemét a kékséges férfi:

— Mortimer nem megy sehova. Mortimer a miénk.

— Vissza kell szereznünk! — pislantottak egymásra az utasok. Azzal elindultak a kékséges férfi nyomába.

Beküldendő: 1. 2. 3. 4. kérdés. Tedd félre decemberre: a 2. kérdés névutóját és a 4. kérdésből a négy névmást.

Előző havi megfejtések: 1. Feladat: zsenge, ostoba, jobb, szebb, legjobb. 1. Kérdés: jég, olvasztott vas. 2. Feladat: pl. legirigyebb, legudvariatlanabb, legerélyesebb, leggyanakvóbb, legelőzékenyebb, legszívélyesebb, legbarátságosabb, legügyesebb. 2. Kérdés: legnagyobb.

5. MIT ÁBRÁZOL?

3. Kérdés: Melyik dal első sorát ábrázolja a kép? Abból a sorból keresd ki a névutót, és tedd félre decemberre!

6. SZÓREJTVÉNY

ő	a-	ö-	a-	-ki
-csi	-kol	min-	-tek	
-ki-	az	-re	-den	re-

4. Kérdés: A szótagokból hét szót tudsz összerakni. Köztük négy névmás van. Az egyik ezekből ragozott, vagyis három szótagból áll. Ezt a négy névmást is tedd félre decemberre.

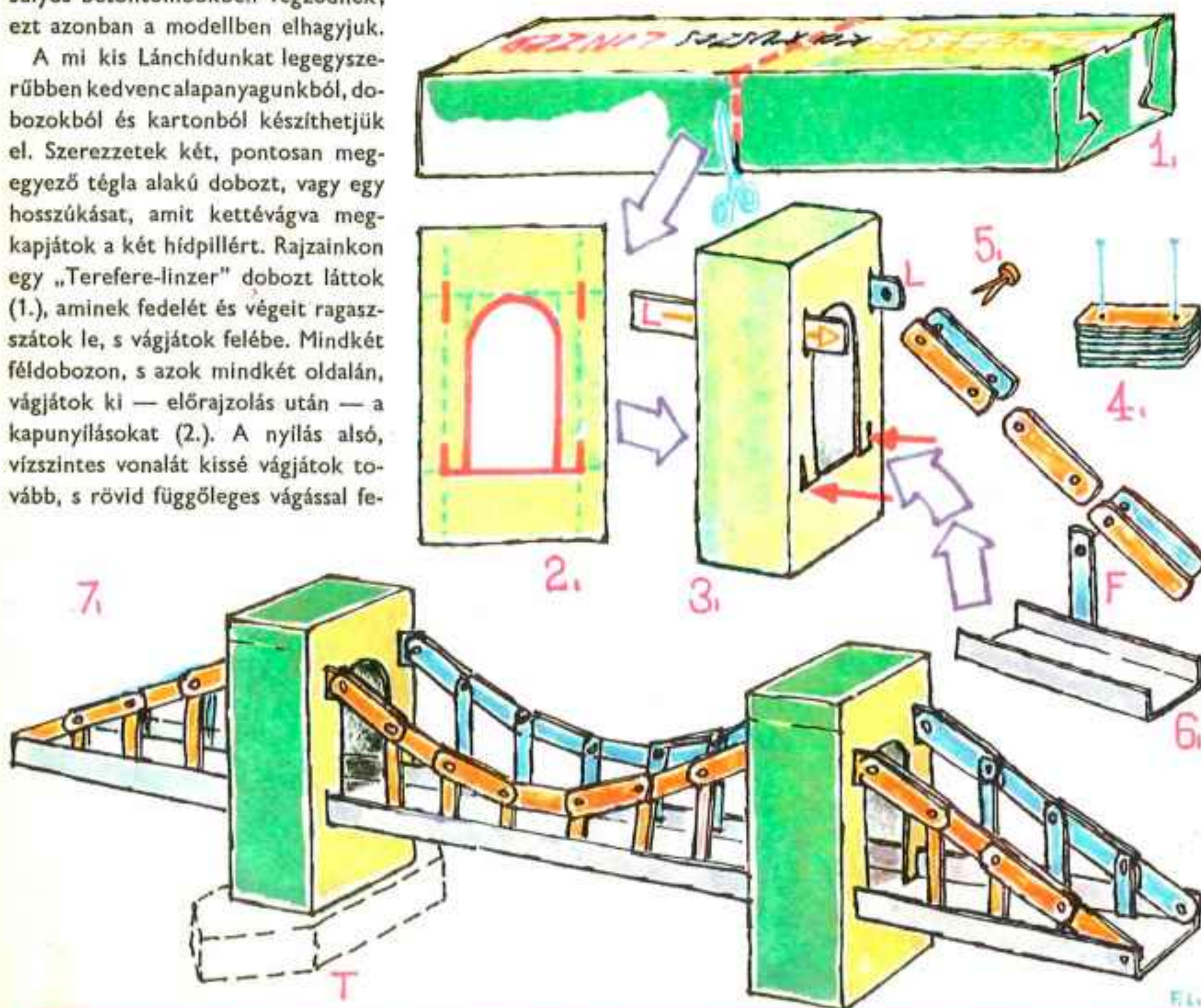
KÉSZÍTSÜK EL A LÁNCHÍD MODELLJÉT!

Bizonyára sok kisdobosnak eszébe jutott az 1848-as szabadságharccal kapcsolatban: jó lenne valami módon kicsiben megcsinálni az akkoriban elkészült LÁNCHÍD modelljét. Milyen jól mutatna az, mondjuk a kisdobossarokban, egy fali polcon vagy akár otthon a tanulóasztalon. Hát ezzel is úgy áll a dolog, mint bármi mással, ha a külső formát és a szerkezetet ismerjük, nekifoghatunk a dolognak.

A Lánchíd lényeges részei: a két tégla alakú, kapunyílással ellátott pillér, a lapos láncszemekből álló lánc, s a láncra függesztett hídtest. Azilyen függőhidak súlya a láncokon nyugszik, ezért a valóságban a láncok tovább folytatódnak a föld alatt, és súlyos betontömbökben végződnek; ezt azonban a modellben elhagyjuk.

A mi kis Lánchídunkat legegyszerűbben kedvencalapanyagunkból, dobozokból és kartonból készíthetjük el. Szerezzetek két, pontosan megegyező tégla alakú dobozt, vagy egy hosszúkásat, amit kettévágva megkapjátok a két hídpillért. Rajzainkon egy „Terefere-linzer" dobozt láttok (1.), aminek fedelét és végeit ragasszátok le, s vágjátok felébe. Mindkét féldobozon, s azok mindkét oldalán, vágjátok ki — előrajzolás után — a kapunyílásokat (2.). A nyílás alsó, vízszintes vonalát kissé vágjátok tovább, s rövid függőleges vágással jezzétek be, amint a rajzon a piros vonal mutatja. E két kis rövid vágással függőlegesen egy vonalban még két rövid vágást tegyetek. E felső nyílásokon dugjátok át a láncokat tartó vízszintes láncszemeket (3. ábrán „L"), s vágjátok kellő hosszúságúra. Bár méreteket nem akarunk megadni, hiszen nem tudhatjuk, milyen és mekkora dobozokat használtok, azt megmondjuk: az említett dobozhoz kb. 15 mm széles, és 55—60 mm hosszú karton-láncszemeket ajánlunk. A láncszemeket összefogva gombostűvel lyukasszátok át, hogy hajszálpontosan egyenlők legyenek (4.). A szemeket rövid réz iratkapcsokkal (5.) köthetitek össze, vagy dróttal vagy varrással, s felváltva dupla és szimpla szemeket alkalmazzatok. Az összekapcsolással egyidőben minden kapcsolódáshoz egy-egy keskenyebb (8—10 mm-es) függesztő rudat (F) is csatoljatok. A hídtestet (6.) a kapunyílások alsó hasítékába csúsztassátok; anyaga szélein felhajlított kartoncsík; a felhajlított szegély belsejéhez kapcsoljátok ragasztással vagy átfűzéssel a kellő hosszúra vágott „F" csíkokat. A kész híd mellé keskenyebb gyalogjáró-csíkokat, vagy a pillérek alá magasító talpakat (T) is ragaszthattok. Fessétek szép színesre!

FERKAI LORÁNT

Egészítsétek ki a hiányzó betűket és megkapjátok Petőfi: Pató Pál úr című versének ismétlődő sorait.

Olvassátok össze a rajzok kezdőbetűit és megtudjátok, melyik hivatással próbálkozott Petőfi ifjú korában.

Keresztrejtvény: Vízszintes: 1. Iga. 6. Időjelző. 7. Háziállat. 8. Borfajta. 9. Jutalma, ára. 11. Hegység a Szovjetunióban. Függőleges: 1. A szabadságharc nagy írójának vezetékneve. 2. Apad ellentéte. 3. Rajzolásnál sokszor használjuk. 4. Fontos nyersanyag. 5. A függőleges 1. író utóneve. 10. Fő ellentéte.

Betűrejtvény: Magyar paraszt neve a feudális földesúri rendszerben.

KASSo

Megfejtési határidő: november 20.

A megfejtéseket küldjétek a Kisdobos szerkesztősége, Budapest XI., Bertalan Lajos utca 26. címére.

A jobb felső sarokban látható színes háromszöget vágjátok le és ragasszátok rá a megfejtést tartalmazó levelezőlapra vagy levélre. Írjátok nevetek alá lakcímeteket, és azt is, hogy hányadik osztályba jártok. A hibátlan megfejtésekre a jutalmat postán kiküldjük.

A jutalom minden hónapban más és más, a szabadságharc nagy alakjait, jelentős csatáit ábrázoló művészi alkotás színes másolata, reprodukciója. Aki mind a 12 színes képet megszerzi, kap hozzá egy díszes albumot, amelybe a képeket a megfelelő helyekre beragaszthatja. (Olvasd el újra „Új rejtvénysorozatunkról" írt cikkünket a szeptemberi KISDOBOS 25. oldalán.)

Az októberi rejtvények helyes megfejtése:

Cikk-cakk: Kukorica Jancsi; Képrejtvény: Lánchíd; Keresztrejtvény: Kossuth Lajos; Keress ki: 1823.

KISDOBOS

Szerkesztő: KELEMEN SÁNDOR

Szerkesztőség: Budapest XI., Bertalan Lajos utca 26. Telefon: 664-577, 664-573. Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Tóth László. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díj: negyedévre 9,— Ft, félévre 18,— Ft, egész évre 36,— Ft. 72.0989 — Kossuth Nyomda, Budapest. Felelős vezető: Monori István vezérigazgató

A címlap GAÁL ÉVA munkája

INDEX: 25.442

Terefere, kézimunka — se vége, se hossza…

